Медико-диагностична лаборатория ЦибаЛаб ЕООД
София 1330, бул."Акад. И. Е. Гешов" 2Е (Бизнес Център Сердика), тел. 0700 112 42,
www.cibalab.com, e-mail: office@cibalab.com

ЛАБОРАТОРИЯ CibaLab

Норовирусни гастроентерити

Д-р Д. Петкова, биолог Диана Дамянова, МДЛ Цибалаб

1.Същност

Норовирусите (преди Norwalk – подобни вируси), са РНК съдържащи вируси в род Norovirus, от сем. Caliciviridae. Прототипният им щам – Norwalk, е идентифициран за първи път през 1972 по време на взрив от гастроентерити в начално училище в едноименния град в САЩ. Това е първият доказан вирус, причинител на остър гастроентерит. Епидемиологични данни от различни страни показват, че норовирусите причиняват от 73% до 95% от небактериалните и около 50% от всички заболявания от гастроентерити по света.

2.Метод на изследване – в лаборатория Цибалаб се използва бърз имунохроматографски метод за доказване на норовирус, основан на антиген – антитяло реакция. Резултатът се дава за един ден.

3.Клинично значение, информативно съдържание

Норовирусите причиняват инфекции и заболявания във всички възрастови групи. Основен механизъм на заразяване при норовирусите са фекално-оралния и контактно-битов път, чрез прием на контаминирана с фекалии храна/вода. Храните, които най-често се асоциират с взривове на норовирусни гастроентерити, са листните зеленчуци и плодовете, които се консумират сурови, както и миди, стриди и „морски дарове“. Източник на водни взривове са контаминирани с фекалии питейна вода, напитки, повърхностни и почвени води, минерална вода, басейни за къпане.

Норовирусите са изключително стабилни и контагиозни. Източник на инфекция са лицата с клинично проявена или асимптомна инфекция. Те се откриват във фецеса още преди началото на клиничните прояви, а екскрецията на вирусите продължава от началните дни до 1 – 2 седмици. Съдържат се във фецеса на заболелите и в повръщаните маси.

Норовирусните инфекции имат предимно зимна сезонност, макар че се наблюдават пикове и през топлите месеци на годината. Инкубационният период е най-често 24 – 48 часа. Началото на заболяването е остро, с гадене, повръщане, водниста диария, болки или крампи в корема, а по-рядко и повишаване на температурата, втрисане, миалгия, болно гърло, главоболие, слабост. Повръщането е водеща клинична изява на болестта, поради която норовирусният гастроентерит в миналото е бил известен като болест на „зимното повръщане“. При деца повръщането е по-чест симптом в сравнение с диарията, при възрастните - обратно.Норовирусите често са причинители на вътреболнични инфекции и на т.нар. диария на пътуващите. Продължителността на заболяването най-често е 1– 3 дни. Норовирусите се разглеждат,като втория най-чест причинител на тежки гастроентерити при деца на възраст под 5 години,след ротавирусите.

Симптомите на норовирусните гастроентерите са неспецифични. За да се отдиференцират от други причинители на гастроентерити, през 1982г. Карлан е предложил някои клинични и епидемиологични критерии:

- Случаите на заболяване са свързани по време и място;
- Висока честота на случаите с повръщане (при >=50% от заболелите);
- Средна продължителност на симптомите 12 – 60 часа;
- Кратък инкубационен период (15 – 77 часа);
- Ако фекалните проби се тестват за бактериални патогени – резултатът е отрицателен.

4.Материал за изследване – фецес.

Библиография:

Н. Корсун, З. Младенова
Н. Корсун, „ Вирусни и чревни инфекции“ ИЗ Любомъдрие, София 2007, isbn: 978-954-8334-83-9

06.12.2021г. С пожелания за ползотворна съвместна дейност: (Д-р Д. Петкова – медицински управител)